

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН 2023 ОНЫ БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ, ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨ

АУДИТЫН ТАЙЛАНГААС

АУДИТЫН КОД: ХЭА-2024/26-21-ШТА-ГА

2024 ОН

“ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН 2023 ОНЫ БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ, ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨ”

АУДИТЫН ГОЛ ДҮГНЭЛТ:

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ, БҮРДҮҮЛЭЛТ, ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТЭД ТАВИХ ХЯНАЛТ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.

БҮЛЭГ 1.

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭРИЙГ ХУУЛИЙН ДАГУУ БҮРЭН ТӨЛӨВЛӨӨГҮЙ, ОРЛОГЫН БҮРДҮҮЛЭЛТ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.

1.1. Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох орлогын шилжүүлгийг хуваарийн дагуу олгоогүй, орон нутгийн эх үүсвэрийг бүрэн бүрдүүлээгүй байна.

Монгол Улсын 2023 оны Төсвийн тухай хуульд улсын төсвөөс Хэнтий аймагт ОНХНС-аас олгох орлогын шилжүүлгийг 12,451.2 сая төгрөгөөр баталсан

ОНХНС -аас орлогын шилжүүлэгт 12,166.2 сая төгрөг олгож 285.1 сая төгрөгөөр дутуу санхүүжүүлсэн байна.

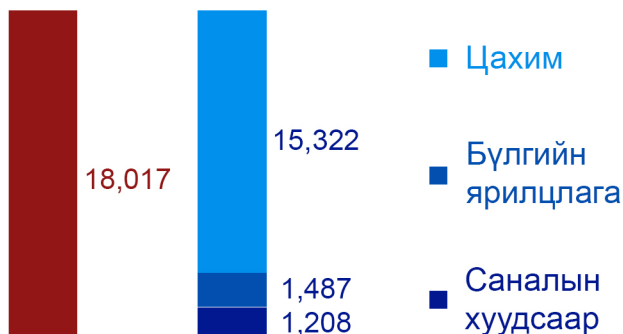
Орон нутагт малын тоо толгойн албан татварын орлого
/сая төгрөг/

14.7%
дутуу

А.2. Төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртөг, санхүүжих дүнг үндэслэлтэй тооцож бүрэн хэрэгжихээр баталсан байна.

Санал өгсөн иргэд

Аймаг, сумдын ИТХ-аас 2023 онд ОНХС-ийн хөрөнгөөр 278 төсөл арга хэмжээг 18,912.4 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр баталсан байна.

Аймгийн хэмжээнд 2023 оны ОНХС-ийн хөрөнгөөр иргэдээс санал авч, ажлын хэсгээр эрэмбэлэгдээгүй 418.9 сая төгрөгийн 7 төсөл арга хэмжээг аймаг, сумын ИТХ-аар батлуулж, 388.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 6 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3.6-д "орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээ" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

“ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН 2023 ОНЫ БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ, ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨ”

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын чиг үүрэгт нийцэхгүй 179.4 сая төгрөгийн 4 арга хэмжээг батлан хэрэгжүүлж, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

БҮЛЭГ 2.

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГӨӨР ТӨЛӨВЛӨСӨН АРГА ХЭМЖЭЭГ 77.0 ХУВЬТАЙ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН Ч ЗАРИМ ХӨРӨНГИЙН АШИГЛАЛТ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.

2.1. Баталгаажсан гүйцэтгэлийг үндэслэн санхүүжилтийг олгож байгаа хэдий ч гэрээнд заасан хугацаа хэтрүүлсэн тохиолдолд алдангийг тооцохгүй байна.

Гэрээ байгуулсан 239 төсөл, арга хэмжээнээс 237 ажлын гүйцэтгэлд үндэслэн нийт 13,759.3 сая төгрөгийг олгосон байна.

Гэрээнд заасан хугацаандаа гүйцэтгээгүй 5 төсөл, арга хэмжээнд 5.4 сая төгрөгийн алдангийг суутган тооцож гүйцэтгэлийг олгон, 14 төсөл, арга хэмжээний чанарын барьцаа болох 180.5 сая төгрөгийг барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулжээ.

Бараа, ажил, үйлчилгээг гүйцэтгүүлэх гэрээг байгуулахдаа Иргэний хуулийн 232дугаар зүйлийн 232.6-д заасны дагуу алданги тооцох асуудлыг гэрээнд тусгаагүй, тусгасан боловч гэрээний хугацааг хэтрүүлсэн 11 төсөл, арга хэмжээний 27.1 сая төгрөгийн алдангийг тооцохгүйгээр санхүүжилтийг олгосон байна.

2.2. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг бага дүнтэй, хэт олон ажилд зарцуулсан нь үр дүнгүй байна.

14,002.3 сая төгрөгийн гэрээний дүнтэй 215 төсөл, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн

2,718.9 сая төгрөгийн гэрээний дүнтэй 21 төсөл, арга хэмжээнд нийт 1,402.3 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон боловч хүйтний улирлаас шалтгаалан дутуу хэрэгжиж дараа онд шилжсэн

2.3. Төсөл, арга хэмжээний хэрэгцээ, шаардлагыг бодитой төлөвлөөгүйгээс зарим хөрөнгийн ашиглалт хангалтгүй байна.

Бүрэн хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээнээс 6 төсөл, арга хэмжээний ашиглалт хангалтгүй байна.

“ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН 2023 ОНЫ БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ, ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨ”

БҮЛЭГ 3.

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТЫГ ХУУЛЬ ЖУРМЫН ДАГУУ ХЯНАХ, ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫГ БҮРЭН ХЭРЭГЖҮҮЛЭЭГҮЙ БАЙНА.

3.1. ОНХС-ийн хөрөнгийн зарцуулалт, төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлд аймаг, сумын ИТХ болон захиргааны байгууллагаас тавих хяналт хангалтгүй байна.

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 3.2.2. “Тухайн шатны ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжиж буй хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт тавих” гэсэн заалтын хүрээнд аймаг, сумын ИТХ-аас нийт хэрэгжүүлсэн 239 төсөл арга хэмжээний 30.7 хувь буюу 73 арга хэмжээнд хяналтыг хэрэгжүүлсэн бол 69.3 хувьд нь хяналт хийгээгүй байна.

Мэргэжлийн байгууллагаар захиалагчийн хяналт хийлгээгүй нь тухайн төсөл арга хэмжээ чанаргүй, зураг төсвийн дагуу гүйцэтгэхгүй байх эрсдэлийг үүсгэж хөрөнгийн зарцуулалт үр дүнгүй болоход нөлөөлж байна.

3.2. ОНХС-ийн төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналтыг сайжруулах, журмын дагуу иж бүрэн тайлагнах, иргэд, олон нийтэд ил тод, үнэн зөв мэдээлэх шаардлагатай байна.

аймгийн ХОХБТХ нь аймаг, сумын ОНХС-ийн хэрэгжилтийн тайланг нэгтгэн сум бүрээр дүгнэлт өгч, цаашид авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай саналыг боловсруулж, аймгийн Засаг даргад танилцуулж, тодорхой шийдвэр гаргуулна гэсэн журмын 9.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

ОНХС-ийн хөрөнгөөр гүйцэтгэж дууссан Баян-Адарга суманд Монгол хатдын өргөөний ариун цэврийн байгууламжийн шугам сүлжээний 15.0 сая, Хэрлэн суманд хийсэн Баатруудын гудамжны Ногоон байгууламж бүхий жишиг гудамжны тохижилтын 388.0 сая, нийт 403.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй орхигдуулсан байна.

ОНХС-ийн хөрөнгөөр 2023 онд санхүүжүүлэхээр тухайн шатны ИТХ-аас баталсан 278 хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр төсөл, арга хэмжээний талаарх мэдээллийг оруулахаас 162 арга хэмжээний мэдээллийг бүрэн мэдээлсэн бол 50 арга хэмжээний мэдээллийг дутуу мэдээлсэн байна.

Шилэн дансны цахим хуудсанд орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн талаарх мэдээллийг тухай бүр бүрэн, үнэн зөв мэдээлээгүйгээс иргэд олон нийтэд үнэн зөв мэдээлэл хүрэхгүй байгааг анхаарч ажиллах шаардлагатай байна.

ДҮГНЭЛТ:

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна.

Аймаг, сумдын Засаг дарга нь ОНХС-д Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2.4, 60.2.9-д заасан эх үүсвэрийг судалж, орон нутгийн хөгжлийн санд нэмж төлөвлөөгүй байна.

Аймаг, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ОНХС-ийн хөрөнгийн зарцуулалт, хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний үр дүнд тавих хяналт хангалтгүй байна.

Аймгийн ЗДТГ-ын ХОХБТХ нь ОНХС-ийн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийн тайланг журмын дагуу Сангийн яаманд хүргүүлсэн боловч зарим сумдын тайлангийн бүрдэл дутуу, үр дүнг нэгтгэн дүгнэлт гаргаж аймгийн Засаг даргад танилцуулаагүй байна.

Аймаг, сумдын ЗДТГ-ын холбогдох албан хаагчид ОНХС-ийн хөрөнгийн зарцуулалт, үр дүнг Удирдлагын мэдээллийн системд үнэн зөв оруулж, иргэд, олон нийтэд ил тод, нээлттэй мэдээлэх ажлыг хангалтгүй хэрэгжүүлсэн байна.

Сумдын ЗДТГ-ын холбогдох албан хаагчид Шилэн дансны цахим хуудсанд ОНХС-ийн төсөл арга хэмжээний мэдээллийг үнэн зөв, бүрэн мэдээлээгүй байна.

ЗӨВЛӨМЖ:

Аудитын дүнд үндэслэн дараах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг дор дурдсан албан тушаалтанд зөвлөж байна.

Аймгийн ИТХ-ын даргад:

Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар баталсан “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 9.4 дэх заалтын хүрээнд тухайн шатны ОНХС-ийн хөрөнгөөр хийгдэж буй төсөл, арга хэмжээнд тавих хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах

Аймгийн Засаг даргад:

Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2.4, 60.2.9-д заасан орлогын эх үүсвэрийг судалж ОНХС-ийн орлогыг нэмж төлөвлөх

Засаг даргын Тамгын газрын Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, санхүүжилт, зарцуулалт, гүйцэтгэл, тайлагналт, бүртгэлийн явц, үр дүнд хийх хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийг мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан олон нийтэд тухай бүр мэдээлэх ажлыг зохион байгуулах

Аймгийн ЗДТГ-ын ХОХБТХ нь Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар баталсан “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 9.3 дахь хэсгийг хэрэгжүүлэн ажиллах

Аймаг, сумдын ОНХС хариуцсан мэргэжилтнүүд ОНХС-ийн хөрөнгийн төлөвлөлт, зарцуулалт, хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийг Удирдлагын мэдээллийн системд үнэн зөв, бүрэн оруулах, олон нийтэд мэдээлэх ажлыг зохион байгуулах

Сумдын шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлэл оруулах эрх бүхий албан хаагчид ОНХС-ийн хөрөнгийн төлөвлөлт, зарцуулалт, хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийг үнэн зөв, бүрэн мэдээлж ажиллах